44

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
_______ A.A.Elmurodov
2024 yil "___" _________

TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT BUXGALTERIYA HISOBI, TAHLILI VA AUDIT

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Mutaxassisliklar:	70410102	– Iqtisodiyot
	70410201	– Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
70410201 – Buxgalteriya hisobi

Fan nomi:	*Tashqi iqtisodiy faoliyat buxgalteriya hisobi,tahlili va audit*
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	TIFBHTA
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	40
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - Jahonda tashqi iqtisodiy faoliyat operatsiyalari doimiy ravishda alohida hisob kitob yuritishni talab etadi. Turli mamlakatlar o'rtasidagi mahsulot, ish ѐki xizmatlar eksporti ѐki importida o'zaro hisob-kitoblar natijasida moliyaviy majburiyatlar vujudga keladi. Mana shu moliyaviy majburiyatlar tashqi savdo munosabatlarida alohida talablar bilan tartibga solinadi. O'zbekistonda eksport operatsiyalarini rag'batlantirish, valyuta siyosatini liberallashtirish orqali xo'jalik yurituvchi sub'ektlar o'rtasidagi valyuta munosabatlari va importni tartibga solish borasida keng qamrovli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Belgilangan vazifalardan kelib chiqib, talabalarga eksport-import va valyuta operatsiyalari hisobi hamda mazkur yo'nalishdagi me'ѐriy hujjatlarni zamonaviy talablar asosida o'rgatishdaniborat..

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Buxgalteriya hisobi
2.	Boshqaruv hisobi
3.	Moliyaviy hisob

4.	

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	• Tashqi iqtisodiy faoliyat qismida moliyaviy hisob prinsiplari, korxona moliyaviy holatini tavsiflash uchun hisobot axborotlarini, uning tashqi iqtisodiy faoliyati bo'yicha moliyaviy natijalarni hisobot davri kabi, istiqbol uchun ham shakllantirish jarayonida buxgalter tomonidan hal etiladigan muommolar.
TN2	• Xo'jalik operatsiyalarini rasmiylashtirishning mohiyatini va ularning korxona moliyaviy holati va mulkiy ahvoliga ta'sirining tasnifini; moliyaviy ko'rsatkichlarning iqtisodiy mazmunini, boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun ularni tahlilda qullash haqida ***tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)***
TN3	• Korxona hisob siyosatini ishlab chiqish va asoslash uchun moliyaviy hisob printsplarihamda soliq hisobi to'g'risidagi bilimlar tizimidan foydalanishni;
TN4	tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha boshqaruv axborotlarini to'plash va ro'yxatga olish, baholash hamda keyinchalik ularni korxona hisobotida taqdim etish masalalarini aniq vaziyatlar misolida hal etish;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	• Korxona hisob siyosatini ishlab chiqish va asoslash uchun moliyaviy hisob printsplarihamda soliq hisobi to'g'risidagi bilimlar tizimidan foydalanishni;
TN6	• tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha boshqaruv axborotlarini to'plash va ro'yxatga olish, baholash hamda keyinchalik ularni korxona hisobotida taqdim etish masalalarini aniq vaziyatlar misolida hal etish;
TN7	• export import operatsiyalari bo'yicha buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini ro'yxatga olish va ularda ishlov berish usullarini, hisobotlarni shakllantirish;
TN8	***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)***

Fan mazmuni
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)

M1	Tashqi iqtisodiy faoliyat buxgalteriya hisobi, tahlili va auditi fanining predmeti va mohiyati.
M2	Export operatsiyalari va ularni soliqqa tortish hisobi.
M3	Chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob kitoblar hisobi.
M4	Import operatsiyalari va ularni soliqqa tortish hisobi.
M5	TIF auditining normativ-huquqiy va tashkiliy asoslari.
M6	Chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob-kitoblar auditi.
M7	Eksport operatsiylari auditi.
M8	Import operatsiylari auditi.
M9	TIF tahlilini tashkil etish va mahsulot (ish, xizmatlar) eksporti tahlili
M10	Mahsulot (ish,xizmat)lar importi va TIF ni moliyalashtirish uchun qarz mablag'larfdan foyfalanish tahlili
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Tashqi iqtisodiy faoliyat buxgalteriya hisobining normative-huquqiy va tashkiliy asoslari.
A2	Valyuta operatsiyalari hisobi.
A3	Export operatsiyalarining moliyaviy hisobi.
A4	Export operatsiyalarning soliqqa tortish hisobi.
A5	Chet el xizmat safari bo'yicha hisob kitoblar hisobining maqsadi, vazifalari va normative-huquqiy asoslari.
A6	Chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob kitoblar hisobi.
A7	Import operatsiyalarning moliyaviy hisobi elementlari.
A8	Import operatsiyalarini soliqqa tortish hisobi.
A9	TIF auditining normative-huquqiy asoslari, maqsadi, vazifalari va axborot bazasi.
A10	TIF auditini tashkil etish va rejalashtirish.
A11	Valyuta operatsiyalari va vositachilik shartnomalari asosida tovarlarni export qilish auditi.
A12	Chet el xizmat safari bo'yicha hisob kitoblar auditini tashkil etish va rejalashtirish.
A13	Chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob kitoblar auditini o'tkazish va rasmiylashtirish
A14	Auditning asosiy yunalishlari, ichki nazoratni baholash, rejalashtirish va tashkil etish.
A15	Export operatsiyalarini moliyaviy hisobotda aks ettirish auditi.
A16	Kompyuterlashgan muhitda tashqi iqtisodiy faoliyat auditini tashkil etish va o'tkazishning xususiyatlari.
A17	Ekport operatsiyalarning xususiyatlari, auditning vazifalari, rejalashtirish dasturining tuzish va auditorlik amallarni tayinlash.
A18	Eksporter tashkilotlar tomonidan buxgalteriya hisobini yuritish qoidalariga rioya qilishning auditi
A19	Eksport-import bitimlari bo'yicha tashqi savdo shartnomalar auditning ketma-ketligi.

___ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil ___ (oy) dagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i	R. Ro'ziqulov
Fakultet dekani	A.Alikulov
Kafedra mudiri	U.Eshmuradov
Tuzuvchilar	U.Eshmuradov
	Sh.Yuldashev

A20	Eksport tushumi va uning soliqqa tortish auditining xususiyatlari.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L) muljallanmagan	

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Tashqi iqtisodiy faoliyat buxgalteriya hisobining normativ -huquqiy va tashkiliy asoslari.	6-soat
2.	Valyuta operatsiyalari hisobi.	6-soat
3.	Export operatsiyalarining moliyaviy hisobi.	6-soat
4.	Chet el xizmat safari bo'yicha hisob kitoblar hisobining m vazifalari va normative-huquqiy asoslari.	6-soat
5.	Chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob kitoblar hisobi.	6-soat
6.	Import operatsiyalarning moliyaviy hisobi elementlari.	6-soat
7	Import operatsiyalarini soliqqa tortish hisobi.	6-soat
8	TIF auditining normative-huquqiy asoslari, maqsadi, vazifalari va axborot bazasi.	6-soat
9	TIF auditini tashkil etish va rejalashtirish.	6-soat
10	Valyuta operatsiyalari va vositachilik shartnomalari asosida tovarlarni export qilish auditi.	6-soat
11	Chet el xizmat safari bo'yicha hisob kitoblar auditini tashkil etish va rejalashtirish.	6-soat
12	chet el xizmat safari bilan bog'liq hisob kitoblar auditini o'tkazish va rasmiylashtirish.	6-soat
13	Auditning asosiy yunalishlari, ichki nazoratni baholash, rejalashtirish va tashkil etish.	6-soat
14	Export operatsiyalarini moliyaviy hisobotda aks ettirish auditi.	6-soat
15	Export operatsiyalarini moliyaviy hisobotda aks ettirish auditi.	6-soat
	Jami	90-soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	R.D.Dusmuratov, A.S.Boltayev Moliyaviy tahlil.-T.: "Iqtisod va moliya", 2020-458 b
2.	R.D.Dusmuratov. Tashqi iqtisodiy faoliyat buxgalteriya hisobi, auditi va tahlili, ma'ruzalar kursi. 280 bet. Toshkent-2020
3.	Sh.N.Fayziev, R.D.Dusmuratov, A.A.Karimov, I.N.Kuziev, A.Z.Avlokulov Audit-T.: "Iqtisod-moliya".2015-392 b
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasi bojxona kodeksi (yangi tahrirda), 2016 yil 20 yanvar, O'RQ-400-sonli
2.	O'zbekiston Respublikasi "Tashqi iqtisodiy faoliyat to'g'risida"gi qonuni 2000 yil 26 may
3.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi

	to'g'risidagi PF-4947-sonli Farmoni
4.	Audit. Do'smuratov R., Fayziyev Sh., Quziyev I., Po'latov G'.-T.: TMI.2007. 139 bet
5.	Dusmuradov R.D., Davletov I.R., Boltayev A.S., "Iqtisodiy tahlil va audit" Amaliy mashg'ulotlar uchun o'quv qo'llanma., -T.: Iqtisodiyot nashriyoti, 2014
6.	Pardayev M.Q., Isroilov J.I., Isroilov B.I., Iqtisodiy tahlil. O'quv qo'llanma.-T.: 2017
Axborot manbaalari	
1.	www.my.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Huqumatining rasmiy sayti.
2.	www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi sayti.
3.	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi sayti.
4.	www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi soliq qo'mitasi rasmiy sayti.
5.	www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti.
6.	www.e-univer.tsue.uz – TDIU elektron modul sayti
7.	www.openinfo.uz - O'zbekiston Respublikasi xususiylashtirilgan korxonalarga ko'maklashish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasi sayti.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	A.I.Alikulov – SamDVMCHBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi professori, iqtisodiyot fanlari doktori Sh.X.Yuldashev – SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" assistenti
E-mail:	dilnab@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar:	1. Turdosh (OTM) 2. Turdosh (OTM)

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ____ ___ dagi